

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7185>

Number: 60 , p. 385-392, Autumn II 2017

Yayın Süreci / Publication Process

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date - Yayınlanma Tarihi / The Published Date

18.07.2017

10.11.2017

ÖRGÜTLERDE İSTENMEYEN DAVRANIŞLAR: TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALARA GENEL BİR BAKIŞ

*UNDESIRABLE BEHAVIOURS IN ORGANIZATIONS:
A GENERAL PERSPECTIVE ON STUDIES IN TURKEY*

Yrd. Doç. Dr. Ufuk Orhan

ORCID ID: orcid.org/0000-0003-0539-2800

Mersin Üniversitesi Erdemli Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu

Öz

Bilim dünyasında bazen “sapkın”, “saldırgan” veya “kötü davranışlar”, bazen de “hastalık”, “sendrom”, “işlev bozukluğu”, “anomali” ve “karanlık yön” isimleri ile çalışılan bir takım örgütsel vakalar söz konusudur ve bu vakalar, son yıllarda çokça çalışılan konular arasında yer almaktadır. Bireysel anlamda mutsuzluk ve/veya hastalık, örgütsel anlamda verimsizlik ve/veya kazanç kaybı, toplumsal anlamda ise refah kaybına neden olabilen bu olayların halen ortak bir başlığa sahip olmadığı düşünülmektedir. Türkiye’de son yıllarda ekseriyetle “sapkın” ve “saldırgan davranışlar” olarak adlandırılan bu vakalar için Dünya’da daha genel olarak “hastalık”, “sendrom” veya “kötü davranışlar” isimleri kullanılmaktadır. Tanımları ve alt başlıkları bazen benzerlik bazen de farklılık arz eden bu vakalar makalede “İstenmeyen Davranışlar” olarak adlandırılmıştır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de Yönetim alanında yapılan İstenmeyen Davranışlar içerikli makaleleri gözler önüne sermektir. Bu bağlamda 2000-2017 yılları arasında yazılan 260 makale çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. İstenmeyen Davranışlara konu olan başlıklar arasında; Ayrımcılık, Cam Tavan, Etik Dışı Davranışlar, İfşa, İşkoliklik, Korku, Öğrenilmiş Çaresizlik, Psikolojik Taciz, Sessizlik, Sinizm ve Tükenmişlik yer almaktadır. Çalışmanın sonuçları arasında, adı geçen konulardan en fazla Tükenmişlik ve Psikolojik Taciz’in çalışılmış olması, çalışmaların amaçlarının ekseriyetle ilişki/etki ve farklılaşma ölçümüne odaklanması, ölçeklerin Leymann ve Maslach etrafında kümeleşmiş olması, analizlerin korelasyon ve regresyon olması ile sektörlerin ve örneklemelerin benzer olması yer almaktadır. Son olarak çalışmanın başlığı olan “İstenmeyen Davranışlar”, adı geçen konulara başlık olması önerilen bir kavramdır.

Anahtar Kelimeler: İstenmeyen Davranış, Literatür Taraması, Türkiye

Abstract

There are some organizational cases studied in the science world sometimes under the titles of "deviant", "aggressive" or "mis" behaviour and sometimes as "disease", "syndrome", "dysfunction", "anomaly" and "the dark side". These cases are among the most-frequently studied issues of the recent years. These cases which may result in unhappiness and/or disease in personal terms, unproductivity and/or loss of earnings in organizational terms and welfare loss in social terms are thought still not to have a common title. While these cases are named in recent years Turkey generally as "deviant" and "aggressive" behaviours, they are given the more general names of "disease", "syndrome" and "misbehaviour" in the world. This study addresses these cases as "undesired behaviours", the definitions and subtitles of which may sometimes show similarities and sometimes differences. The purpose of this study is to reveal the articles dealing with "undesirable behaviors" in the field of "management" in Turkey. The research sample consists of 260 articles written from 2000 to 2017. Among the titles associated with "undesirable behaviors" are "discrimination", "glass ceiling", "unethical behaviors", "whistleblowing", "workaholism", "fear", "learned helplessness", "mobbing", "silence", "cynicism", and "burnout". According to the results of the present study, the topics studied most among the above-mentioned are "burnout" and "mobbing"; the studies mostly aim to measure relationship/effect and difference; mostly the scales of Leymann and Maslach are used; correlation and regression analyses are made; and similar sectors and samples are focused on. Finally, "undesirable behaviors" is a concept that can be a title to all the topics mentioned.

Keywords: Undesirable Behaviour, Literature Review, Turkey

GİRİŞ

Yönetim yazınında yer alan çoğu olumsuz kavramın belirli ortak başlıklar ile tek bir çatıda toplanmaya çalışıldığı aşikârdır. Yazında istenmeyen, olumsuz, kötü hatta sapkın olarak addedilen bazı kavramlara verilen ortak isimler, yazına katkı sağlamak anlamında tanımsal (ve/veya başlıksal) boşluğu gidermeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda yeni yayınlarda da görülen " kavramlara ortak bir isim bulmak arayışı" hızla sürmektedir. "Olumsuz, Kötü ve Sapkın Davranışlar ile Hastalıklar" şeklinde başlıklandırılan bu kavramlar arasında (ortak olarak) şiddet, antisosyalite, saldırganlık ve nezaketsizlik gibi davranışlar yer almaktadır. Psikolojik taciz, ayrımcılık, sinizm, tükenmişlik gibi son yıllarda çok çalışılan kavramlarda bu davranışların alt başlığı olarak bilinmektedir. Ayrımcılık, cam tavan, etik dışı davranışlar, psikolojik taciz ve tükenmişlik gibi kavramların; saldırgan davranış, hastalık, kötü davranış, karanlık yön gibi ortak isimler altında anılması yeni yayınlarda da gözler önüne serilmektedir.

Tam da bu noktada özellikle de ulusal yayınlarda "ortak paydada toplama" konusunda bazı belirsizliklerin olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin hangi kavramın hangi başlığın altında olması gerektiği ile ilgili çelişen birtakım niteliler mevcuttur. Yine bazı yayınlarda benzer kavramların farklı isimlerle (Örneğin Sapkın ve Saldırgan Davranış) anıldığı görülmektedir. Çalışmanın amacı hem yukarıda geçen kavramlara bir ortak çatı önerisinde bulunmak hem de yapılan yayınları gözler önüne sermektir. Dolayısı ile çalışmada yakın kavramların tanımları, alt ve üst başlıkları ve ileri sürülen ortak çatı önerisinin gerekçelerinin yanı sıra Türkiye'de yapılan çalışmaların niceliksel (ve bazı niteliksel) birtakım göstergeleri sunulmaktadır.

LİTERATÜR

Yönetim yazınında İstenmeyen Davranışlar hakkında yazılmış birçok yayın bulunmaktadır. İstenmeyen Davranışlara yönelik ortak isim arayışı çoğu kez söz konusu olmamıştır; İstenmeyen Davranışlar, birçok

yayında kendi isimleri (Örneğin Sinizm) ile anılmıştır. Fakat bazı yayınlarda bu İstenmeyen Davranışlar için kullanılan ortak isimler de mevcuttur. Örneğin Psikolojik Taciz, Kutanis’in kitabında *Saldırgan Davranış* (Ozen Kutanis, 2015: 289), Gül & Ağırgöz’ün yayınında (2011:33) ise *Örgütsel Hastalık Belirtisi* olarak gösterilmektedir. İşyerinde Olumsuz Davranışları kategorize etmek veya tanımlamak için birçok kavram kullanılmıştır (Einarsen vd. 2003) ve bu kavramlar İstenmeyen Davranışlara yakın olarak kullanılan bazı terimlerdir. Örneğin Bazı makalelerde sapkınlık, saldırganlık, anti-sosyal davranışlar ve nezaketsizlik Olumsuz Davranışlar olarak geçmektedir (Örneğin Burnes & Pope, 2007). Bir diğer yakın kavram olan *Karanlık Yön*; insan refahına ve örgütlere zarar veren davranışlardır ve işyeri şiddeti, stres, saldırganlık, evle ilgili şiddetin işyerini etkilemesi, ayrımcılık, cinsel taciz, cinsellik, politika, taraf olma, kariyerizm ve izlenim yönetimi, psikolojik sözleşme, uyuşturucu, oç alma, kaba davranış ve hırsızlık davranışlarını içermektedir (Lindstead vd. 2004: 167). *Karanlık Yön* kavramından, genellikle karar verme ve otorite (The Dark Side of Management Decisions, The Dark Side of Authority, The Dark Side of Organizational Knowing) başlıkları altında bahsedilmektedir. Diğer bir kavram olan *Kötü Örgütsel Davranışlar*, örgüt üyelerinin temel örgütsel ve toplumsal normları kasıtlı olarak ihlal eylemi içinde bulunmalarındır ve bu davranışlar arasında; anti sosyal davranış, mavi yaka suçu, zarar verici işyeri davranışı, örgütlerde fonksiyon bozukluğu, normal olmayan davranışlar, kötü davranma, mesleki suç, örgütsel saldırganlık, politik davranışlar ve işyeri saldırganlığı yer almaktadır (Hoşbay, 2014: 9). Sapkınlık, saldırganlık, anti-sosyal davranışlar ve şiddet de bazı makalelerde *Kötü Davranışlar* olarak geçmektedir (Örneğin Griffin & Lopez, 2005). Üçüncü yakın kavram olan *İşlev Bozukluğu*, bir çalışan veya çalışan grubu tarafından yapılan ve örgütteki

biri veya örgüt açısından olumsuz sonuçları olan davranıştır (Hoşbay, 2014: 10). İşlev Bozuklukları kavramının Karl Albrecht’e göre 17 temel belirtisi mevcuttur; dikkat eksikliği bozukluğu, anarşi, anemi, kast sistemi, iç savaş, baskı, işbirliğinin oluşturulamaması, genel depresyon, emekliliği gelmiş liderler, üst yönetimde oluşan genel davranış bozukluğu, örgütlenememe, tekelci anlayış, tek adam, ortak hedeflerin oluşmaması, silolar, erkek egemen yapılar ve refah devleti (Kesken & İliç, 2008: 454-457). Dördüncü benzer kavram olan *Örgütsel Anomali*, örgütün temel işlevlerini tehdit eden bir problemdir ve kaçınılmaz performans düşüklüğüne yol açan bireysel olaylardır. Geçmişteki örgütsel deneyimlerden taşınır ve örgütün gelecekte nereye doğru bir stratejik ilerleme içinde olacağına ilişkin imalar sağlar (Şimşek & Aytemiz, 1998: 156-157). Diğer benzer kavramlar arasında; *Örgütsel Hastalık* (Organizational Disease, Organizational Illnesses, Organizational Pathology), *Örgütsel Yozlaşma* (Organizational Degeneration), *Örgütsel Ur - Tümör* (Organizational Neoplasias - Tumors), *Örgütsel İlhıtap* (Organizational Inflammations), *Örgütsel Sendromlar* (Organizational Syndromes) ve *Örgütsel Düzensizlik* (Organizational Disorder) yer almaktadır.

İstenmeyen Davranış, Ünal’ın makalesinde Deviant Behaviour olarak geçmektedir (Ünal, 2012). Oysa Deviant Behaviour, Doğan ve Kılıç’ın makalesinde (Doğan & Kılıç, 2014:112), bazı örgütsel davranış ders kitaplarında (Örneğin Erdem, 2015: 119) ve diğer birçok makalede (Örneğin Özdevecioğlu & Aksoy, 2005, Bayın & Terekli Yeşilaydın, 2014) Sapkın Davranışlar olarak geçmektedir. Sapkın Davranış türleri arasında Özdevecioğlu & Aksoy’a göre, saldırgan davranışlar, kaba davranışlar, intikam, hırsızlık, misilleme, provakasyon ve anti-sosyal davranışlar yer almaktadır (2005: 96); Bayın ve Terekli Yeşilaydın’a göre ise (2014: 86), üretim sapması (işten erken ayrılma, uzun süre mola verme,

yavaş çalışma, işi geciktirme, kaynak israfı), ekipman sapması (malzemelere zarar verme, sabotaj, rüşvet, malzemeleri izinsiz kullanma), politik sapma (kayırmacılık, taraf tutma, dedikodu, suçlama, karalama, alay etme, yararsız rekabet), kişisel sapma (cinsel taciz, küfür, hırsızlık, arkadaşlarını tehlikeye atma) yer almaktadır. Saldırgan Davranışlar da Sapkın Davranışların alt boyutlarından biri olarak gösterilmektedir (Özdevicioğlu & Aksoy, 2005: 96; Ozen Kutanis, 2015: 252). Ayrıca bir makalede “Cam Tavan, cinsiyet veya ırk ayırımından dolayı .....yapılmasıdır” cümlesi geçmektedir (Gül & Oktay, 2009: 425) yani, Cam Tavan ile Ayrımcılık ilişkisine işaret edilmektedir. Bir makalede de Etik Dışı Davranışlar örnekleri içerisinde “kurallara uymama” geçmektedir (Özenç Uçak & Birinci, 2008: 195). Bu yönü ile Etik Dışı Davranışlar, Sapkın Davranışlar sınıfına da girebilmektedir. Başka bir makalede “Psikolojik Taciz ise, dışlamayı amaçlamaktadır” (Koç & Urasoğlu Bulut, 2009: 65) denmektedir. Benzer şekilde Psikolojik Taciz tanımında “ayrımcılık” kelimesi geçmektedir (Demirel, 2009: 201). Ayrımcılık ise, Etik Dışı Davranışlara neden olmaktadır (Özkan & Özkan, 2010: 94) ve hatta Ayrımcılık, etik dışı davranıştır (Altun vd. 2013: 33). Diğer yandan Korku, Sessizliğin öncülü olarak gösterilmektedir (Özgan & Külekçi, 2012: 38). Sessizlik ise, Sinizmin öncülü olarak gösterilmektedir (Özdemir & Sarıoğlu Uğur, 2013: 258). Yani hem Cam Tavan, Etik Dışı Davranışlar, Mobbing ile Ayrımcılık aynı sınıfa (Sapkın veya Saldırgan Davranışlar olarak) dâhil edilebilir hem de kavramlar birbirlerinin öncülü ya da artçısı şeklinde mevcudiyet gösterebilmektedirler.

İstenmeyen Davranışlar, bazı yayınlarda genel olarak betimleme amacı ile de kullanılmıştır (Örneğin Bakan vd. 2014: 228, Şener & Erdem, 2014: 688). İstenmeyen Davranışlar, eğitim alanında çokça çalışılmıştır ve yayınlarda genellikle öğrencilerin İstenmeyen Davranışları araştırılmıştır (Örneğin Çetin, 2013, Çankaya, 2011, Girmen vd. 2006; Siyez, 2009).

Yine az önce belirtildiği üzere Fonksiyon Bozuklukları ve Saldırgan Davranışlar, Kötü Davranışlar ise; Saldırgan Davranışlar, Sapkın Davranışların alt boyutu ise; biz Psikolojik Taciz ve diğer örneklerden yola çıkacak olursak çalışmaya Kötü Davranışlar, Sapkın Davranışlar veya Hastalık Belirtileri isimlerinden birini koymamız gerekmektedir. Fakat bu başlıklar, çalışmaya konu olan diğer kavramları kapsamamaktadır. Bu nedenlerden dolayı İstenmeyen Davranışlar, bahsi geçen olumsuz davranışlara önerilen ortak bir isimdir ve bu başlık altında; Ayrımcılık, Cam Tavan, Etik Dışı Davranışlar, İfşa, İşkoliklik, Korku, Öğrenilmiş Çaresizlik, Psikolojik Taciz, Sessizlik, Sinizm ve Tükenmişlik konuları irdelenmiştir.

YÖNTEM

Bu çalışma Türk Yönetim yazınında yer alan İstenmeyen Davranışlar içerikli çalışmaların genel görünümünü gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır. Yine çalışmada yayınlara yönelik nicelik ve (kısmen de olsa) nitelik açısından eleştirel bakış açısı geliştirilmiştir.

Makalenin içeriğini oluşturan konular 2000’li yıllara doğru bilim adamlarının ilgisini çekmeye başlamıştır (Özen Kutanis, 2015: 251). Bu yüzden zaman olarak 2000 yılından günümüze kadar yapılan çalışmalar (2000 ile Haziran 2017 arası olmak üzere) incelemeye tabii tutulmuştur. Bu çalışmada uluslararası veri tabanlarından Ebschost, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (Ulakbim) ve Google Akademik veri tabanlarında yer alan toplam 600 makalenin alan ile ilgili olan ve ücretsiz olarak ulaşılan 260 adedine yer verilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde kavramlara ilişkin yapılan çalışmaların görünümü sunulmaktadır. Buna göre çalışmaların sayıları, amaçları, ölçekleri, analizleri, türleri, sektörleri, örneklemeleri ve yorum-önerilerine ilişkin tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Çalışmaların Başlıkları, Amaçları, Ölçekleri ve Analizlerine Göre Sıralanması

Başlıklar	
Ayrımcılık	25
Cam Tavan	14
Etik Dışı Davranışlar	14
İfşa	8
İşkoliklik	14
Korku	9
Öğrenilmiş Çaresizlik	8
Psikolojik Taciz	49
Sessizlik	20
Sinizm	12
Tükenmişlik	90
Toplam	260
Amaçlar	
Ölçek Sınama	6
Düzev (Farklılaşmayı) Belirlemek	107
İlişkivi ve/veva Etkilesimi Araştırmak	137
Yok	10
Toplam	260
Ölçekler	
Leymann (1993)	16
Maslach ve Jackson (1981)	66
Yazarın Kendisi	7
Yok	26
Diğer	96
Toplam	211
Analizler	
Betimleyici İstatistik Analizler	144
İçerik Analizi	10
Korelasvon ve Regresyon Analizi	40
Yok	7
Betimleme	5
Yapısal Eşitlik Modeli	3
Meta Analiz	2
Toplam	211

Tablo 1’de görüldüğü üzere en çok sayıda çalışma Tükenmişlik ve Psikolojik Taciz konularına aittir.. Yine yapılan çalışmaların amaçlarına bakıldığında birinci sırada kavramlar arası ilişkinin-etkileşimin, ikinci sırada ise farklılaşmanın ölçülmesi gelmektedir. Burada dikkat çeken iki husustan biri

ölçek sınama çalışmalarının sayısının azlığı, diğeri ise amacı belirtilmeyen çalışmaların mevcudiyetidir. Çalışmalarda kullanılan ölçeklere göz atıldığında en çok kullanılan iki ölçeğin Psikolojik Taciz konusunda Leymann ve Tükenmişlik konusunda Maslach’ın ölçekleri olduğu dikkatleri çekmektedir. Fakat bu-

rada da göze çarpan nokta, yazarın ölçek geliştirdiği çalışma sayısının azlığı ve kullanılan ölçeklerin belirtilmediği çalışma sayısının çokluğudur. Son olarak çalışmaların analizlerine bakıldığında en çok kullanılan analizlerin

betimleyici istatistiki testler, korelasyon ve regresyon olduğu dikkatleri çekmektedir. Yine nitel analizlerin sayılarının azlığı da gözler önüne serilmektedir.

Tablo 2. Çalışmaların Türlerine Göre Sıralanması

Türleri		
Analiz Çalışması	Yazın Çalışması	Toplam
211	49	260

Tablo 2’de dikkat çeken husus, yazın çalışmalarının sayısının, analiz çalışmalarının

sayısının nerede ise üçte biri kadar (fazla) olmasıdır.

Tablo 3. Çalışmaların Sektörlerine ve Örneklemelerine Göre Sıralanması

Sektörleri				
Eğitim	Diğer	Yok	Sağlık	Toplam
80	45	8	78	211

Örneklemeleri				
Çalışan	Öğretmen-Öğrenci	Akademisyen-İdari	Diğer	Toplam
108	68	30	6	211

Tablo 3’te dikkat çeken husus, çalışmaların eğitim ve sağlık sektörlerinde, örneklemelerin ise üretim ve eğitimde yoğunlaşmış

olmasıdır. “Diğer” olarak geçen sektörler arasında turizm, bankacılık ve sigortacılık yer almaktadır.

Tablo 4. Çalışmaların Sonuçlarına Göre Sıralanması

Bireysel	Örgütsel	Gelecekteki Çalışmalara	Yok	Toplam
34	104	52	70	260

Tablo 4’te yapılan çalışmaların sonuçları (önerileri) açısından dikkat çeken husus, yetmiş (70) çalışmada yorum ve öneri kısmının bulunmamasıdır. Yine sonuçların en fazla örgütsel neden ve sonuçlara atfedildiği çalışmaların sayısı da sıralamada birinci basamakta yer almaktadır.

SONUÇ

Çalışmanın sonuçlarına göre; Tükenmişlik ve Psikolojik Taciz en çok çalışılan başlıklar arasında yer almakta, çalışmaların amaçlarını ekseriyetle kavramlar arası ilişki-

etkileşim ve farklılaşma, neredeyse beşte birini ise yazın çalışmaları oluşturmakta, çalışmalara konu olan sektörler genellikle sağlık ve eğitim üzerinde kümelenmekte, örneklemeler de bu doğrultuda çalışanlar, öğretmenler-öğrenciler ve akademisyenler olmaktadır. En çok kullanılan ölçekler Leymann ve Maslach’a ait olmakta ve çalışmalarda belirtilmeyen ölçek sayısının fazla olması da dikkatleri çekmektedir. En çok kullanılan analizler arasında betimleyici istatistiki testler ile korelasyon-regresyon analizleri yer almakta, çalışmaların yorum-öneri kısımlarında en çok atfedil-

len eleştiri ve çözümler ise örgütsel bağlamlar ile ilgili olmaktadır. Son olarak çalışmaların neredeyse üçte birinde, önerilere yer verilmemiştir.

Bu sonuçlar ışığında; adı geçen en çok kullanılan ölçeklere alternatif oluşturabilecek uluslararası geçerliğe sahip ölçeklerin yazarlar tarafından geliştirilmesinin ve yabancı kaynaklarda yer alan diğer ölçeklerin Türkçeye uyarlanması (kazandırılması) faydalı olacağı düşünülmektedir. Yine konuların daha detaylı (örneğin derinleme mülakat yöntemi ve belge tarama yöntemi ile) araştırılması ve nitel araştırma yöntemlerinden betimleme ve içerik analizlerinin sayısının artması gerektiği öneriler arasında sayılabilmektedir. Son olarak çalışmaların daha çok yasal ve eğitim boyutları ile araştırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Altun, M. Sayer, A. Barutçu, A. (2013). Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kararları Işığında Kamuda Görülen Etik Dışı Davranışlar ve Yolsuzluklar. *Sayıştay Dergisi*, 91, 33-55.
- Bakan, İ. Erşahan, B. & Büyükbeşe, T. & Sezer, B. (2014). Motivasyon (İçsel ve Dışsal), Yabancılaşma ve Sinizm İlişkisi: Bir Alan Araştırması, *Melikşah Üniversitesi 2. Örgütsel Davranış Kongresi Bildiriler Kitabı 7-8 Kasım 2014 (s.223-230)*, Kayseri.
- Bayın, G. Terekli Yeşilaydın, G. (2014). Hemşirelerde Örgütsel Sapma Davranışının Analizi: Bir Üniversite Hastanesi Örneği, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 6/3: 81-107.
- Burnes, B. Pope, R. (2007). Negative Behaviours in the Workplace, *International Journal of Public Sector Management*. 29/4, 285-303.
- Çankaya, İ. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışlarla Başa Çıkma Yolları, *Turkish Studies*, 6/2: 307-316.
- Çetin, B. (2013). Sınıfta İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14/1: 255-269.
- Demirel, Y. (2009). Psikolojik Taciz Davranışının Kamu Kurumları Arasında Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma, *Tisk Akademi*, 1: 118-136.
- Doğan, S. Kılıç, S. (2014). Üretkenlik Karşıtı İş Davranışlarının Türleri, Boyutları ve Benzer Kavramlarla İlişkilerine Yönelik Bir Yazın İncelemesi, *H.Ü.İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32/2, 103-132.
- Einarsen, S. & Hoel, H. & Zapf, D. & Cooper, C.L. (Eds) (2003). Bullying and Emotional Abuse in the Workplace: International Perspectives in Research and Practice, London: Taylor & Francis.
- Erdem, İnci. (2015). Örgütsel Davranış, 14. Baskı, İstanbul: Seçkin Yayınevi.
- Girmen, P. Anılan, H. Şentürk, İ. Öztürk, A. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Gösterdikleri Tepkiler, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 235-244.
- Griffin, R W. Lopez, Y. P. (2005). Bad Behavior in Organizations: A Review and Typology for Future Research, *Journal of Management*, 31/6, 988-1005.
- Gül, H., Oktay, E. (2009). Türkiye ve Dünya’da Kadınların Çalışma Hayatında Yaşadıkları Cam Tavan Algıları Üzerine Kavramsal Bir Çalışma, *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 1/18, 421-436.
- Gül, H. Ağırgöz, A. (2011). Mobbing ve Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişkiler: Hemşireler Üzerinde Bir Uygulama, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi*, 13/2: 27-47.
- Hoşbay, D. (2014). Organizational Misbehavi-

- our: A Research About Perceptions of Managers and Employees in Banking Sector, *The 2014 WEI International Academic Conference Proceedings* June 22-25 (p.7-20), Budapest-Hungary.
- Kesken, J, İliç, D. (2008). Yönetimin İrrasyonel Yüzü: Örgütsel İşlev Bozuklukları ve Analizi, *Ege Akademik Bakış*, 8/2, 451-468.
- Koç, M. Urasoğlu, B. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinde Mobbing: Cinsiyet Yaş ve Lise Türü Değişkenleri Açısından İncelenmesi, *Uluslararası Online Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1/1, 64-80.
- Linstead, S. Marechal, G. Griffin, R. W. (2004). Theorizing and Researching the Dark Side of Organization, *Organizational Studies*, 35/2, 165-188.
- Özdemir, L. Uğur Sarıoğlu, S.(2013). Çalışanların Örgütsel Ses ve Sessizlik Algılamalarının Demografik Nitelikler Açısından Değerlendirilmesi: Kamu ve Özel Sektörde Bir Araştırma, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27/1, 257-281.
- Özdevecioğlu, M. Aksoy, M. S. (2005). Organizasyonlarda Sabotaj: Türleri, Amaçları, Hedefleri ve Yönetimi, *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 6/1, 95-109.
- Özen Kutanis, Rana. (2015). Türkiye’de Örgütsel Davranış Çalışmaları, 1. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özenç Uçak, N. Birinci, H. G. (2008). Bilimsel Etik ve İntihal, *Türk Kütüphaneciliği*. 22/2, 187-204.
- Özgan, H, Külekçi, E. (2012). Öğretim Elemanlarının Sessizlik Nedenleri ve Üniversitelerine Etkileri, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3/4, 33-49.
- Özkan, G. Özkan, B. (2010). Kadın Çalışanlara Yönelik Ücret Ayrımcılığı ve Kadın Ücretlerinin Belirleyiciliğine Yönelik Bir Araştırma, *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 24, 91-104.
- Siyez, D. M. (2009). Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Algıları ve Tepkileri, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1/25, 67-80.
- Şener, E. Erdem, R. (2014). Akademik Örgütlerde İntikamın Etkileri ve İntikam Yönetimi, *Melikşah Üniversitesi 2. Örgütsel Davranış Kongresi Bildiriler Kitabı 7-8 Kasım 2014 (s. 681-690)*, Kayseri.
- Şimşek, H. Aytemiz, D. (1998). Anomaly-Based Change in Higher Education: The Case Of A Large, *Turkish Public University Higher Education*, 36/2, 155-179.
- Unal, A. (2012). Deviant Teacher Behaviours and Their Influence on School Rules and Interpersonal Relationships at School, *Eğitim Araştırmaları – Eurasian Journal of Educational Research*, 49, 1-20.